

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 11072 din data de 20.07.2024

Domnului Mario Ovidiu Oprea
Secretar General al Senatului României

Biroul permanent al Senatului

Bp. 299, 30.07.2024

Stimate domnule secretar general,

Biroul permanent al Senatului

420, 30.07.2024

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV/3063/2024 din 17.06.2024 prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii, spre avizare, Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Codului penal (b299/12.06.2024), vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din data de 23 iulie 2024 a Comisiei nr. 1 - reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești”, Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

În continuare, cu privire la propunerea de modificare și completare a Codului penal, Comisia a reținut că justificarea acestei demers legislativ constă în rezolvarea situației generate de conținutul constitutiv al infracțiunii de trafic de persoane, respectiv trafic de minori care, în opinia inițiatorului, este cvasi similar cu cel al infracțiunii de proxenetism, varianta agravată, atât pentru a se evita stabilirea greșită a competenței materiale a organelor judiciare, cât și pentru asigurarea contextului investigării în mod complet a faptelor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile.

Referitor la infracțiunile de trafic de persoane și trafic de minori, pe de-o parte, și infracțiunea de proxenetism, pe de altă parte, Comisia a reținut că acestea fac parte din categoria infracțiunilor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile, așadar au un obiect juridic principal (general) similar, acesta fiind reprezentat de libertatea și demnitatea persoanei, întrucât presupun exploatarea individului prin diverse mijloace, cum ar fi forța fizică, constrângerea sau chiar abuzul de vulnerabilitate.

Spre deosebire de vechea legislație penală, prin actualul Cod penal s-a realizat o distincție mai precisă între infracțiunile de trafic de persoane (inclusiv minori) și proxenetism, la nivelul

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

științei dreptului penal, elementul de diferențiere nefiind dat în mod necesar de caracterul liber ori constrâns al acțiunii persoanei vulnerabile, ci de acțiunea agentului în raport cu persoana exploatată, așadar de *verbum regens*.

... Astfel, dacă în prezent infracțiunea de trafic de persoane se realizează prin acțiunile de recrutare, transportare, transferare, adăpostire și primire a unei persoane, infracțiunea de proxenetism se realizează prin determinare sau înlesnire a practicării prostituției ori obținere de foloase patrimoniale de pe urma practicării prostituției.

Altfel spus, la bază a ideii de trafic de ființe vii se află un comportament similar comerțului, cu mențiunea că bunul este înlocuit cu persoana (comerțul cu persoane sau cu „carne vie”), agentul raportându-se la persoanele traficate similar mărfurilor, obținându-le (prin recrutare), transportându-le, transferându-le ori primindu-le de la un alt participant la săvârșirea faptei.

Din contră, în cazul proxenetismului, ideea de bază constă în activități similare instigării și complicității la fapta de prostituție, forma de participare fiind fie proprie, persoana prostituată acceptând colaborarea cu proxenetul, sau improprie, persoana prostituându-se ca urmare a constrângerii exercitate (variante agravată).

Așadar, distincția dintre aceste infracțiuni este una evidentă, fapta de determinare la începerea sau continuarea practicării prostituției, chiar și prin constrângere, neputând fi științific calificată drept trafic de persoane, după caz trafic de minori, întrucât proxenetul procedează în mod direct la „exploatarea” persoanei, în timp ce traficanții se rezumă la activități anterioare acesteia.

Tocmai de aceea, potrivit art. 210 alin. (4) din Codul penal (în cazul traficului de persoane), respectiv art. 211 alin. (4) din Codul penal (în cazul traficului de minori), dacă traficul de ființe vii este urmat de exploatarea efectivă a unei persoane, în sensul art. 182 din Codul penal, se aplică regulile concursului de infracțiuni.

În concluzie, cu privire la acest aspect, Comisia a apreciat că este discutabilă soluția de recalificare a faptelor, întrucât numai activitatea desfășurată anterior exploatarea persoanei poate fi calificată trafic de ființe vii, dacă aceasta este realizată prin modalitățile prevăzute de lege, nu și activitatea de exploatare propriu-zisă a persoanei, care este încadrată juridic prin raportare la acțiunea/inacțiunea agentului și urmarea imediată.

De altfel, raportat la motivul în jurul căruia a fost construită expunerea de motive, *i.e.* încadrarea greșită a faptei, cu consecințe directe asupra stabilirii competenței materiale a organelor judiciare, Comisia a apreciat că rezultatul urmărit ar putea fi atins prin extinderea competenței materiale a organelor de urmărire penală specializate. În acest sens, ar putea fi luată în considerare completarea dispozițiilor art. 11 alin. (1) pct. 2 din OUG nr. 78/2016 cu infracțiunea

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

prevăzută la art. 213 alin. (2) din Codul penal, respectiv cu infracțiunea de proxenetism în varianta agravată, cu consecința modificării corelative a art. 11 alin. (1) pct. 1 lit. a) din același act normativ.

În această ipoteză, în cursul investigării infracțiunii de proxenetism în varianta agravată organul judiciar specializat ar avea posibilitatea extinderii urmăririi penale și sub aspectul infracțiunilor de trafic de persoane, respectiv trafic de minori, dacă anterior exploatării persoanei rezultă elemente proprii traficului, respectiv recrutare, transport, transfer, adăpostire sau primire.

Referitor la completarea art. 182 din Codul penal, Comisia a constatat că, *de lege lata*, prin exploatarea unei persoane se înțelege, prin altele, obligarea la practicarea prostituției și obligarea la practicarea cerșetoriei.

Legiuitorul a înțeles să reglementeze, în vederea asigurării supleței textelor legale, printr-o normă de trimitere, elementul constitutiv al infracțiunilor de trafic de persoane și trafic de minori, garantând, în același timp, previzibilitatea și claritatea normelor de incriminare. Or, utilizarea unei norme de trimitere care la rândul său presupune o normă de trimitere poate îngreuna înțelegerea textelor, în mod deosebit de către destinatarii legii penale. De altfel, prin art. 50 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative s-a stabilit că nu poate fi făcută, de regulă, o trimitere la o altă normă de trimitere.

Dintr-o altă perspectivă, Comisia a reținut că prin adoptarea acestei propuneri s-ar ajunge la reglementarea unui concurs de texte, întrucât atât practicarea prostituției, cât și practicarea cerșetoriei sunt reglementate drept contravenții (art. 2 pct. 3 și pct. 6 din Legea nr. 61/1991).

Nu în cele din urmă, obligarea la săvârșirea unei fapte penale reprezintă în sine o formă de participație infracțională reglementată de legea în vigoare, aflându-ne într-o ipoteză de participație improprie atunci când agentul determină, în orice mod, o persoană să săvârșască o faptă prevăzută de legea penală. Or, prin lărgirea înțelesului sintagmei „exploatare a unei persoane” s-ar ajunge implicit la extinderea domeniului infracțiunilor de trafic de persoane, respectiv trafic de minori dacă, de pildă, anterior săvârșirii faptei de către persoana constrânsă, agentul a transportat-o pe aceasta la locul unde urma să săvârșască respectiva faptă.

Raportat la acest aspect, Comisia a apreciat că ipotezele pe care o atare incriminare le-ar viza, de pildă, recrutarea unei/unor persoane în vederea obligării săvârșirii unor infracțiuni de furt pe teritoriul altor state, sunt *de lege lata* încadrate în infracțiunea de trafic de persoane în concurs cu infracțiunea de furt, întrucât aceste ipoteze presupun în sine acțiuni de lipsire de libertate ori de aservire.

Referitor la propunerea de reglementare a variantelor agravate ale infracțiunilor de trafic de persoane, respectiv trafic de minori Comisia nu a identificat probleme de tehnică legislativă.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Este apanajul legiuitorului să reglementeze ipoteze care imprimă un caracter agravat faptei comise, iar antecedentei speciale, care are la bază săvârșirea unor fapte similare ori cu un obiect juridic similar, trebuie să îi corespundă un tratament sancționator agravat.

Față de cele reținute, deși politica penală a statului este lăsată la latitudinea legiuitorului, Comisia a apreciat că prezenta propunere legislativă nu poate fi adoptată în forma în care a fost transmisă.

Cu deosebită considerație,

Secretar general

Judecător Andreea Simona Uzlaşu

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011